

בית המשפט העליון

ע"פ 5735/18

לפני: כבוד השופט א' שטיין

המבקש: דוד (דאוד) גודובסקי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו מיום 27.6.2018 בת"פ 16512-08-17, שניתן על-ידי כב' השופט י' לוי

בשם המבקש: עו"ד אורי קורב; עו"ד אסף בנמלך

בשם המשיבה: עו"ד מאור אבן חן

החלטה

1. לפניי בקשה לעיכוב ביצוע העונש של שבע שנות מאסר בפועל אשר הושת על המבקש על ידי בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו (השופט י' לוי) בפסק הדין שניתן בת"פ 16512-08-17 (להלן: פסק הדין) ביום 27.6.2018, בעקבות הרשעתו בלקיחת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (ריבוי עבירות); בקשת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 בצירוף סעיף 294 לחוק העונשין (ריבוי עבירות); והלבנת הון, עבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון) (ריבוי עבירות). המבקש מבקש כי אעכב את ביצועו של עונש זה עד להכרעה בערעורו על פסק הדין שהלה הניח לפתחו של בית משפט זה.

העובדות

2. כתב האישום המתוקן, שעל יסודו הורשע המבקש על ידי בית משפט קמא ביום 19.3.2018, העלה נגדו ונגד נאשמים נוספים שלושה אישומים אשר ייקראו להלן: פרשת המופעים, פרשת איילים ו-פרשת התאחדות היזמים. לגבי פרשת המופעים, נטען כי המבקש, שפעל בצוותא חדא עם נאשמת אחרת אשר החזיקה בתפקיד בכיר במפלגת "ישראל ביתנו", סיכם עם שני מפיקי מופעים (להלן: המפיקים) כי יסייע בידם לקבל

תקציבי מדינה לצורך הפקת מופעים תמורת תשלום של 10% מהתקציבים שיתקבלו. המפיקים הסכימו להסדר זה והבטיחו כי יעבירו את התמורה המוסכמת בסך של 10% – הווה אומר: דמי השוחד – למבקש ולאותה הנאשמת. פרשת איילים נוגעת לעמותה הנושאת שם זה, לה הבטיח המבקש העברת תקציבים מכספים השייכים למפלגתו, "ישראל ביתנו". נטען כי העמותה הנ"ל התחייבה לגמול למבקש על ידי העברת חלק מכספי התקציבים חזרה לידי – תשלום שאף הוא בגדר שוחד. פרשת התאחדות היזמים, אף היא הייתה נגועה בשוחד: במקרה זה, שוחד שהלך אחר הכלל הידוע של "שלח לחמך על פני המים". נטען כי המבקש ביקש מראש "התאחדות היזמים בישראל" כי ההתאחדות תממן רכישה של כרטיסי טיסה לאוקראינה, סרביה ורוסיה עבורו ועבור אדם אחר (יועץ של הנאשמות הנזכרת לעיל).

3. כתב אישום זה הוגש לבית משפט קמא ביום 18.3.2018, במסגרת הסדר טיעון בעניינו של המבקש. כחלק מאותו הסדר, המבקש הודה בעובדות כתב האישום ובית המשפט מצאו אשם על-פי הודאתו בעבירות שפורטו לעיל. ההסדר התיר לבעלי הדין לטעון בעניין עונשו של המבקש לפי ראות עיניהם וללא כל הגבלה. לצד זאת, קבע ההסדר כי "הנאשם יטען במסגרת הטיעונים לעונש כי הוא לא קיבל טובת הנאה לכיסו הפרטי וכי הוא [פעל] לטובת המפלגה" וכן כי "המאשימה לא תחלוק על טיעונים אלה של הנאשם" (ראו סעיף 6 להודעה על הסדר הטיעון בעניינו של המבקש, שהוגשה לבית משפט קמא). לקביעה זו יש חשיבות רבה ועל כך אעמוד בהמשך דבריי.

גזר הדין של בית משפט קמא

4. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים, גזר בית משפט קמא את דינו של המבקש. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם, ציין בית המשפט בפתח דבריו, כי אין מחלוקת בין הצדדים כי מדובר בשלוש פרשות נפרדות, לעניינו של סעיף 40 לחוק העונשין כפי שפורש ויושם בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14). בית המשפט קבע כי נוכח ריבוי מאפייני החומרה במעשיו של המבקש, אשר יפורטו בהמשך, פגע הלה קשות בערכים החברתיים אשר עומדים בבסיס האיסורים הפליליים על מעשי שוחד: טוהר המידות והיושרה של פקידי ציבור; פעילותו התקינה של המינהל והשירות הציבורי; ואמון הציבור במערכת השלטונית. זאת, בנוסף לפגיעה שהסב המבקש לערכים החברתיים המוגנים על ידי חוק איסור הלבנת הון: מניעת רווחים מפעילות עבריינית ושמירה על טוהרה ותקינותה של המערכת הפיננסית.

5. בית משפט קמא חילק את מאפייני החומרה שבמעשי המבקש לשתי קבוצות. קבוצה אחת כללה את היבטי החומרה המשותפים לכלל מעשיו של המבקש, ובהם: ניצול כוח השררה; שיטתיות המעשים; ריבוי העבירות ומשכן; סכומי השוחד המשמעותיים שהתקבלו או נתבקשו; נחישות המבקש בהשגתם; וכן הנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירות. הקבוצה האחרת כללה את היבטי החומרה הייחודיים לכל אישום ואישום. ביחס לפרשת המופעים, קבע בית המשפט כי מאפייני החומרה הקונקרטיים במעשי המבקש, מעבר לניצול המקומם של כוח המשרה, הם התכנון המוקדם שקדם למעשים; השיטתיות שבמעשיו; ציפייתו לכך שבתמורה לסיוע בהשגת תקציבי מדינה יקבל עמלה מוסכמת בשיעור של 10% מהתקציבים שיועברו למפיקים; ריבוי המעשים (19 במספר); וכן נטילת כספי השוחד במזומן. ביחס לפרשת איילים, ציין בית המשפט, בין היתר, את התנהלותו של המבקש, בה נמצאו מאפיינים ברורים של סחטנות, כוחניות, מרמה ושחיתות; את העובדה כי המבקש השחית והכשיל את ראשי עמותת "איילים", אותם אילץ, למעשה, לעבור על החוק; ואת סכומי השוחד הגבוהים. ביחס לפרשת התאחדות היזמים, ציין בית המשפט, בצד העובדה שמדובר בשני מקרי שוחד נפרדים, את האופן הציני בו ניצל המבקש את רצונה של ראשת ההתאחדות לשמור על קשרים טובים עם הנאשמת הנזכרת לעיל, עמה פעל המבקש בצוותא חדא.

6. בהתחשב בערכים החברתיים בהם פגע המבקש ובעוצמת הפגיעה בהם, ותוך מתן משקל למכלול הנסיבות, קבע בית משפט קמא את מתחמי הענישה ביחס לכל אחת משלוש הפרשות. ביחס לפרשת המופעים נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-26 חודשי מאסר בפועל; ביחס לפרשת איילים נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 4 ל-7 שנות מאסר בפועל; וביחס לפרשת התאחדות היזמים נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 ל-18 חודשי מאסר בפועל. אשר לרכיב הקנס, עמד בית משפט קמא על כך שבתי המשפט נוהגים להשית, בעבירות דומות, קנסות בשיעורים משתנים של מאות אלפי שקלים, בהתחשב בנסיבות העבירה והעברייני.

7. בית משפט קמא זקף לזכותו של המבקש מספר שיקולים לקולא, ואלו עיקרם: תיקונו של כתב האישום באופן שהוריד את רף החומרה שדבקה במעשי המבקש, בהשוואה לכתב האישום המקורי; הודאת המבקש שהביאה לחיסכון משמעותי בזמן שיפוטי ובעלויות ההליך; פעילותו הציבורית הענפה של המבקש; וכן מצבו הכלכלי הרעוע של המבקש והיותו נטול עבר פלילי.

8. בית משפט קמא קיבל, לבסוף, את טענת המשיבה כי מניעת עבירות כלכליות מחייבת הטלת עונשים שמרתיעים רבים ומעבירים מסר חד וברור כי שחיתות ציבורית

אינה משתלמת. אשר לרכיב הקנס, בית המשפט זקף לזכותו של המבקש את העובדה שלא נטל מכספי השוחד לכיסו, את מצבו הכלכלי הלא שפיר וכן את משך המאסר בפועל שהשית עליו.

9. בתוך מתחם העונש שנקבע ביחס לכל אחת מהפרשות, גזר בית משפט קמא על המבקש את עונשי המאסר הבאים: פרשת איילים – 5.5 שנות מאסר לריצוי בפועל; פרשת המופעים – 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל, שמתוכם 12 חודשים ירוצו במצטבר לעונש המאסר שהוטל בגין פרשת איילים, ו-8 חודשים ירוצו בחופף לאותו העונש; פרשת התאחדות היזמים – 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל, שמתוכם 6 חודשים ירוצו במצטבר לעונש המאסר שהוטל בגין פרשת איילים, ו-4 חודשים ירוצו בחופף לאותו העונש. לפיכך, עונש המאסר הכולל שהושת על המבקש הועמד על 7 שנים בניכוי ימי מעצרו (מיום 24.12.2014 ועד ליום 1.1.2015 וכן מיום 12.1.2015 ועד ליום 14.1.2015), ואליו התווספו מאסר על תנאי למשך 12 חודשים, לבל יעבור אחת מן העבירות בהן הורשע כאמור לעיל, או כל עבירה אחרת מסוג פשע לפי פרק ט' סימן ה' לחוק העונשין או, לחלופין, לפי חוק איסור הלבנת הון; קנס כספי בסך של 120,000 ₪ או 120 ימי מאסר תמורתו; וחילוט פוליסת ביטוח המנהלים של המבקש. בהטילו עונשים אלה, הדגיש בית המשפט את החישוב של דמי השוחד: כמצוין בגזר הדין, המבקש לקח שוחד בסכום כולל של 425,000 ₪ לכל הפחות, וביקש שוחד בסכום כולל של 880,000 ₪ לכל הפחות. כמו-כן, ציין בית המשפט כי המבקש אמנם לא לקח את דמי השוחד לכיסו הפרטי, אך הוא הפיק מהם תועלת אישית רבה, וכי מעשיו השחיתו את היזמים הצעירים של עמותת "איילים".

10. לאחר מתן גזר הדין, דחה בית משפא קמא את בקשת המבקש לעכב את ריצוי עונש המאסר שהושת עליו והורה לו להתייצב לביצוע עונש זה ביום 15.7.2018. על החלטה זו הגיש המבקש ערעור לבית משפט זה. בנוסף, הגיש המבקש בקשה נפרדת לעיכוב ביצועו של עונש המאסר. בפסק דין שניתן ביום 13.7.2018 על ידי השופט ע' גרוסקופף בגדרי בש"פ 5264/18 גודובסקי נ' מדינת ישראל (13.7.2018) (להלן: בש"פ 5264/18), נדחה המועד לריצוי עונש המאסר שהוטל על המבקש ליום 19.8.2018. ביום 29.7.2018 הגיש המבקש בקשה נוספת לדחיית מועד כניסתו לכלא. בקשה זו נידונה ביום 9.8.2018 על-ידי השופט מ' מזוז, אשר דחה את מועד התייצבותו של המבקש לריצוי עונש המאסר שהושת עליו ליום 19.12.2018 (ראו ע"פ 5735/18 גודובסקי נ' מדינת ישראל (9.8.2018) (להלן: ע"פ 5735/18)).

11. ביום 30.7.2018 הגיש המבקש את ערעורו על פסק הדין של בית משפט קמא. ביום 18.11.2018 הודיעה המשיבה לבא-כוחו של המבקש כי התגלו אצלה חומרי חקירה נוספים שנוגעים למשפטו ואשר עד כה לא הועברו לעיון ההגנה; ובעקבות הודעה זו, הגיש המבקש את בקשתו הנוכחית אשר הונחה לפניי ביום 6.12.2018. בתום הדיון בבקשה גופה שהתקיים לפניי ביום 11.12.2018, הוריתי על עיכוב ביצועו של עונש המאסר שהושת על המבקש עד למתן החלטה אחרת.

טענות המבקש

12. המבקש טוען כי המשיבה הפרה את זכותו להליך הוגן בכך שמנעה ממנו גישה לקלסרים בהם נאסף חומר חקירה לא מבוטל בהיקפו. המבקש מציין כי מדובר בחומר שעשוי לשנות את תוצאות המשפט לטובתו. כמו-כן מודיע המבקש כי הוא מתעתד לפנות לבית משפט זה בבקשה לקיים דיון לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "TUP"), כדי להבטיח שהתביעה תעביר לידי חומרי חקירה נוספים שאותם הוא לא קיבל חרף זכאותו לקבלם.

13. כמו-כן, טוען המבקש כי התביעה הפרה את הסדר הטיעון בכך שהעלתה לפני בית משפט קמא מספר טענות עובדתיות בלתי מוכחות, ובכללן הטענה כי המבקש נהנה באופן אישי מכספי השוחד: טענה שאותה אסור היה להעלות נוכח ההסכמה המפורשת אליה הגיעו הצדדים בסעיף 6 להסדר.

14. בהתבסס על טענות אלו, מוסיף המבקש וטוען כי הינו זכאי כעת לבטל את הסדר הטיעון, לחזור בו מן ההודאה בעובדות כתב האישום המתוקן, לכפור בעובדות אלו או בעובדותיו של כתב אישום אחר, שיחליף את הקודם, ולנהל את משפטו מבראשית כדי להוכיח את חפותו או, למיצער, לעורר ספק סביר לגבי אשמתו. טענות אלה הועלו על ידי המבקש בגדרו של ערעור על ההרשעה אשר מונח לפני בית משפט זה.

15. המבקש העלה לפניי מספר טענות נוספות אשר ראויות להישמע בערעור גופו, אך אינן יכולות לשמש בסיס לעיכוב ביצועו של מאסר ממושך. טענות אלו הלינו, בין היתר, על כך שבית משפט קמא גזר את עונשו של המבקש לפני שהסתיים בירור משפטם של שותפיו לכתב האישום, בניגוד לסדר הדיון שנקבע בסעיף 155 לחסד"פ; על כך שמשפטו של המבקש היה רווי בפגמים דיוניים אחרים שבעטיים הוא זכאי, לשיטתו, לביטול הרשעה וגזר הדין מטעמי צדק; וכן על כך שהעונש של שבע שנות מאסר שהושת עליו הינו חסר תקדים ויוצא דופן בחומרתו. לאחר דין ודברים, חזר בו המבקש מטענות

אלה תוך שמירה על זכותו להעלותן בערעורו לפני מותב תלתא. על סיכוייהן של טענות אלה להתקבל אינני מביע אפוא דעה לכאן או לכאן.

16. כמו-כן טוען המבקש כי מן הראוי לעכב את ביצועו של עונש המאסר שהושת עליו מטעמים הומניטריים הקשורים למצבה הבריאותי של אמו, שבה הוא מטפל. שקלתי טענה זו, אך לא מצאתי בה ממש. העובדה שהמבקש צריך לטפל באמו יכולה אמנם לשמש עילה לדחייה קצרה ומוגדרת של מועד כניסתו לכלא, שמטרתה לאפשר את התארגנות המשפחה למצב החדש, אך אין בה כדי להצדיק את עיכוב מאסרו של המבקש עד להכרעה בערעורו. מצבה הבריאותי של אם המבקש הוא עובדה מצערת. ברם, עובדה זו איננה קשורה כלל לערעורו, אלא, לכל היותר, מהווה נימוק אפשרי לקיצור מאסרו, שאותו יוכל המבקש להעלות במסגרת הדיון בערעורו גם בהיותו בין כותלי הכלא.

טענות המשיבה

17. המשיבה טוענת כי התקלה שנפלה בגילוי חומר החקירה לא גרמה למבקש עיוות דין כי החומר הנוסף איננו משנה דבר.

18. כמו-כן טוענת המשיבה כי היא קיימה את הסדר הטיעון שעשתה עם המבקש כלשונו וכרוחו.

19. לטענת המשיבה, למבקש אין זכות לבטל את הסדר הטיעון ואין מקום להתיר לו לחזור בו מן ההודאה בעובדות כתב האישום המתוקן. משכך, סיכויי להצליח בערעור אינם טובים; מה גם שאם המבקש יחל לרצות את עונש המאסר שהושת עליו בזמן הקרוב, ערעורו יישמע עוד בטרם ירצה את מחצית העונש – דבר שיבטיח למבקש את יומו בערכאת הערעור בשים לב לכך שהוא ביצע עבירות חמורות ומאסרו לא יקוצר באופן משמעותי, אם בכלל.

20. המשיבה גם העלתה טענה מקדמית. לדבריה, המבקש מנוע כעת מלעתור לבית משפט זה בבקשה לעכב את ביצועו של עונש המאסר שלו אחרי שביקש, וקיבל, שתי דחיות מועד לריצוי העונש בגדרי בש"פ 5264/18 וע"פ 5735/18 אשר נזכרות לעיל. במהלך הטיעון בעל-פה, המשיבה לא ויתרה אמנם על טענה זו, אך גם לא חזרה עליה בפה-מלא; וטוב שכך. עניינם של שני ההליכים הקודמים, זה שהתקיים לפני השופט גרוסקופף וזה שהתקיים לפני השופט מזוז, לא היה עיכוב ביצוע שעילתו נגזרת מסיכויי

הערעור אשר תוקף את הרשעתו של המבקש. הליכים אלו נסובו על דחיות המועד לכניסת המבקש לכלא אשר נתבקשו למטרות התארגנות והגשת ערעור, הא ותו לא. אינני רואה אפוא שום הצדקה לטענת המניעות שהעלתה המשיבה, והטענה נדחית בזאת.

דיון והכרעה

21. לאחר ששקלתי בכובד ראש את טענות הצדדים בכתב ובעל פה, ועיינתי בנימוקי הערעור ובנספחיו, החלטתי להיעתר לבקשה ולהורות על עיכוב ביצועו של עונש המאסר שהושת על המבקש. בטרם אפרט את טעמי, אדגיש כי אין בהחלטתי זו – אשר נתגבשה על בסיס בדיקה לכאורית של הדברים – משום הבעת דעה על הערעור גופו.

המסגרת הנורמטיבית לעיכוב ביצוע: הלכת שוורץ

22. הנני מצווה להחליט בבקשה זו בהתאם לאמות המידה אשר נקבעו בע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000) (להלן: הלכת שוורץ). הלכת שוורץ קובעת, כידוע, כי "[...] הכלל הרחב בדבר ביצוע מידי של עונש המאסר [אשר] נשען על האינטרס הציבורי באכיפה אפקטיבית של החוק" (שם, בעמ' 267) היה ונשאר עמנו. כלל זה, משמש נקודת מוצא לכל בקשה בדבר עיכוב ביצועו של עונש מאסר אשר מושת על נאשם שנמצא חייב בדינו. הגשת ערעור איננה עוצרת את אכיפת הדין הפלילי נגד מי שכבר לא נהנה מחזקת החפות (שם, בעמ' 276-277).

23. נקודת מוצא זו לא תהא תמיד זהה לנקודת הסיום, שכן ערכאת הערעור רשאית לעכב את ביצוע עונש המאסר במקרים המתאימים לכך כדי לאפשר לנאשם שנמצא חייב בדינו למצות את זכות הערעור שלו (ראו הלכת שוורץ, בעמ' 271-273, 277-278). שיקולים שאותם יש לשקול במסגרת זו כוללים את טיבה ואת חומרתה של העבירה בה הורשע הנאשם; את אורכו של עונש המאסר שהושת עליו; את הסכנה לביצוע עבירות נוספות, לשיבוש מהלכי המשפט או להימלטות מאימת הדין שתהא נשקפת ממנו אם יהלך חופשי עד להכרעה בערעורו; את נסיבותיו האישיות; וכן – עיקר העיקרים – האם יש לו, לנאשם, "סיכויים לכאוריים טובים" להצליח בערעורו (שם, בעמ' 277-281).

24. כפי שכבר הזדמן לי להעיר, הקפדה על הכלל בדבר ביצועו המידי של העונש חשובה עד מאוד מקום שמדובר במאסר שאחת ממטרותיו היא הרתעת עבריינים בכוח מלבצע עבירות דומות (ראו ע"פ 8560/18 זבורוף נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (26.12.2018)). עבירת שוחד היא עבירת מחשכים שקשה לגלותה וביצועה, למרבה

הצער, קל יחסית. עבירה זו נמנית אפוא עם סוג העבירות שמניעתן מצריכה הרתעת רבים בגדרו של סעיף 140 לחוק העונשין. משכך, עיכוב ביצועו של עונש מאסר אשר מוטל על מקבלי שוחד ונותניו ראוי שיהא בגדר חריג שבחריגים. בדומה למה שקבעתי לא מכבר ביחס למורשעים בעבירות מין, חריג זה ראוי שיחול רק במסגרת ערעור על הרשעה שבגדרו מועלית טענה מוגדרת וכבדת-משקל לכאורה, שאין לה מענה ברור אשר מניח את הדעת (ראו שם).

25. במקרה דנן, השאלה בה מוטל עליי לדון ולהכריע אינה, אפוא, אלא זו: האם לטענת המבקש בערעורו, כי מן הדין לאפשר לו לבטל את הסדר הטיעון ולחזור בו מן ההודאה שעל יסודה הוא נמצא אשם – וזאת בשל הפרת ההסדר על ידי המשיבה או, לחלופין, מחמת הפגיעה בזכות העיון שלו – יש סיכויים לכאוריים טובים? האם טענה זו הינה בגדר טענה כבדת-משקל לכאורה שאין לה מענה ברור אשר מניח את הדעת?

טענת המבקש בדבר הפרת זכותו לעיין בחומר החקירה

26. אין חולק כי חומר חקירה לא מבוטל הועבר לידי המבקש רק בימים אלה, אחרי שהמבקש כבר הורשע והגיש את ערעורו. לכאורה, הדבר מהווה הפרה של הזכות הנתונה למבקש "לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאישום שבידי התובע ולהעתיקו", כאשר "רשימת כל החומר" צריך שתכלול בתוכה את "ציון קיומו של חומר שנאסף או שנרשם בתיק שאינו חומר חקירה ושל חומר שנאסף או שנרשם בתיק שהוא חסוי על פי כל דין, וכן פירוט של סוג החומר כאמור, נושאו והמועד שבו נאסף או נרשם, ובלבד שאין בפירוט האמור לגבי חומר חסוי כדי לפגוע בחיסיון לפי כל דין" (כאמור בסעיף 74(א)(1) לחסד"פ). ודוק: זכות זו הינה חלק מזכותו של הנאשם להליך הוגן, והינה בעלת מעמד חוקתי (ראו בג"ץ 9264/04 מדינת ישראל נ' בית משפט השלום בירושלים, פ"ד ס(1) 360, פסקה 11 (2005); ע"פ 4765/98 אבו סעדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 832, 838 (1999); וכן ע"פ 1152/91 סיקטיק נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(5) 8, 22 (1992)).

27. עיינתי בחומר זה, אך עליי להימנע מדיון פרטני בהשלכותיו על הערעור: מלאכה זו תיעשה על ידי המותב אשר ידון בערעור גופו. כל מה שיש לי לומר בעניין החומר, הוא חזרה על הדברים שנאמרו לפני שנים רבות על ידי השופט י' אולשן (כתוארו אז) בע"פ 35/50 מלכה נ' היועץ המשפטי לממשלת ישראל, פ"ד ד 429, 433 (1950): "[...] אין חקר לתבונת סנגור מוכשר, ואין לנחש כיצד היה יכול לנצל את החומר הנמצא לפניו". הפועל היוצא מכך הוא שבפי המבקש טענה מוגדרת, ברורה וכבדת משקל, אשר

תומכת, לכאורה, בטענתו שהתביעה הפרה את הסדר הטיעון (כפי הנראה, לא במתכוון) ופגעה בזכותו להליך הוגן. משכך, יש בטענה זו, לכאורה, כדי לתמוך בדרישת המבקש לבטל את הסדר הטיעון ולהטות את הכף אל עבר עיכוב ביצועו של עונש המאסר שהושת עליו. ההסברים שקיבלתי מהתביעה בעניין הזה יכול שיתקבלו על ידי המותב שידון בערעור המבקש כאמינים ומשכנעים, אולם לא היה בהם כדי להוריד את טענת המבקש, ככל שזו תומכת בעיכוב הביצוע, מסדר היום.

טענת המבקש בדבר הפרת הסדר הטיעון על ידי התביעה

28. המבקש טוען בערעורו – וחזר וטען לפניי – כי התביעה הפרה את הסדר הטיעון בכך שטענה לפני בית משפט קמא להתקיימותן של עובדות בלתי מוסכמות אשר משוות חומרה יתרה למעשי העבירה בהם הוא הודה במסגרת הסדר הטיעון ואשר עומדות בסתירה להוראותיו. כך, למשל, התביעה טענה נגד המבקש כי הלה "השחית" את ראשי עמותת איילים מהם ביקש את דמי השוחד (ראו עמ' 1902-1903 לפרוטוקול הדיון לפני בית משפט קמא מיום 16.5.2018 (להלן: הפרוטוקול)). בא-כוחו של המבקש התנגד לטענה זו, שנטענה מחוץ להסדר הטיעון (ראו שם), אך בית משפט קמא דחה את ההתנגדות בקבעו כי "התביעה מבקשת לטעון שעל סמך התשתית העובדתית הזאת אפשר להגיע למסקנה כזו. [...] אני אכתוב בגזר הדין את מה שאני חושב [...] ובירושלים יחליטו סופית" (ראו עמ' 1902, שורות 21-25, לפרוטוקול). להמשך ההתנגדות נגד קו טיעון זה של התביעה, הגיב בית משפט קמא במילים אלו: "המושבעים שוחררו היום, נשאר רק השופט המקצועי, אני אצליח להבחין בין עובדה למסקנה" (ראו עמ' 1903, שורות 4-5, לפרוטוקול).

29. כמו-כן טוען המבקש, כי התביעה טענה נגדו שהשוחד אותו הוא לקח עבור עובדת ציבור אחרת, שביקרה הוא חפץ, כמוהו כלקחת שוחד עבור עצמו (ראו עמ' 1904, שורות 2-8, לפרוטוקול), וזאת כי "את חלקו בכספי השוחד קיבל הנאשם מעת לעת במזומן [...] ופעם אחת בהפקדת מזומן לחשבון הבנק שלו" (ראו עמ' 1906, שורות 27-29, לפרוטוקול), וכן כי "[...] מדובר בבצע כסף ואנחנו לא חושבים שזה משנה אם בסופו של דבר הכסף נותר בכיסו או עבר לכיסו של מישהו אחר או גורם אחר" (ראו עמ' 1907, שורות 12-14, לפרוטוקול). המבקש מוסיף וטוען בהקשר זה, כי בנקטה קו טיעון זה הפרה התביעה את הוראת סעיף 6 להסדר הטיעון, שכאמור קבע כי "הנאשם יטען [...] כי הוא לא קיבל טובת הנאה לכיסו הפרטי וכי הוא [פעל] לטובת המפלגה" וכי "המאשימה לא תחלוק על טיעונים אלה של הנאשם".

30. גם טענות אלה הן טענות מוגדרות, ברורות וכבדות משקל לכאורה. התביעה נתנה תשובה לטענות אלה: לפי דבריה, קו הטיעון שלה לפני בית משפט קמא לא הפר את הסדר הטיעון, שכן הוא התמקד במסקנות שאותן, לדעתה, ראוי היה להסיק מהעובדות שבהן המבקש הודה. הסבר זה יכול שיתקבל על ידי המותב שידון בערעורו של המבקש כאמין ומשכנע, אולם אין בו כדי להסיר את טענותיו של המבקש מסדר היום הנוכחי. העובדה שהמבקש ביקש וקיבל שוחד מאנשי עמותת איילים איננה מוכיחה בהכרח שאנשים אלה הושחתו על ידי המבקש. סביר להניח כי מדובר באנשים בגירים שהבינו את אשר עשו ופעלו כדי לקדם את האינטרס של עצמם. לכאורה, האופן שבו הדגישה התביעה את היות המבקש "רודף בצע", גם הוא איננו עולה בקנה אחד עם העובדה המוסכמת בהסדר הטיעון כי המבקש לא לקח כסף לכיסו ופעל למען המפלגה.

31. הנני סבור אפוא כי גם טענות אלה של המבקש תומכות לכאורה בבקשתו לבטל את הסדר הטיעון ולחזור בו מההודאה שעל יסודה הוא נמצא אשם (ראו דבריו של השופט א' גרוניס (כתוארו אז) בדנ"פ 1187/03 מדינת ישראל נ' פרץ, פ"ד נט(6) 281, 336-331 (2005); סעיף 153 לחסד"פ; ע"פ 945/85 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(2) 572, 579 (1987); ע"פ 3754/91 מדינת ישראל נ' סמחאת, פ"ד מה(5) 798, פסקה 8 לפסק דינו של השופט א' גולדברג (1991); ע"פ 5622/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 145, פסקה 7 (2004); ע"פ 6349/11 שניידר (נשימוב) נ' מדינת ישראל, פסקאות 15-20 לפסק דינו של השופט ח' מלצר (כתוארו אז) (10.6.2013); וכן אורן גזל "עמדת התביעה בערעור כנגד דחיית הסדר טיעון" דין ודברים א 507, 529-531 (תשס"ה)).

32. משכך, יש בטענות אלה כדי להצדיק את עיכוב הביצוע המבוקש בהתאם לאמות המידה של הלכת שוורץ.

33. אציין, בשולי הדברים, כי המבקש האשים את התביעה גם בכך שזו "ניפחה" את הסכום של דמי השוחד שהלה דרש וקיבל, אך ההסבר שקיבלתי מהתביעה בעניין הזה הניח את דעתי. טענה זו של המבקש יכול שתבוסס טוב יותר במסגרת ערעורו, אולם איננה מצדיקה את עיכוב הביצוע ואינה מוסיפה משקל לטענות אחרות שהמבקש העלה בגדרה של בקשה זו.

34. לא נעלם מעיניי כי עיכוב ביצועו של מאסר ארוך שנים איננו דבר של מה בכך (ראו הלכת שוורץ, בעמ' 278; ע"פ 5957/12 אוהב נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (2.1.2013)). מדובר בחריג שבחריגים אשר מתאפשר, בנסיבות מתאימות, במקרים

נדירים בלבד. כך, למשל, נפסק כי "כאשר סיכויי הערעור אינם קלושים כי אז חרף תקופת המאסר הלא קצרה עשוי לגבור הצורך בהגנת הזכות לחירות בשים לב ליתר השיקולים הצריכים לעניין [...]" (ע"פ 3372/11 קצב נ' מדינת ישראל, פסקה 40 (18.5.2011)). מהטעמים שפורטו לעיל, הנני סבור כי המקרה דנן נופל בגדר חריג כאמור.

35. בד-בבד עם החלטתי בדבר עיכוב הביצוע, הנני רואה לנכון לחייב את המבקש בהפקדת ערובות קשיחות אשר תבטחנה כי הלה יתייצב לדיון בערעורו ולריצוי עונש המאסר שלו, לכשיידרש.

סוף דבר

36. לאור האמור לעיל, בשים לב לכך שהמבקש חפץ להוכיח את חפותו כאשר הוא נוטל סיכון כי עונשו יוחמר אם ימצא אשם, ובהתחשב בכך שערעורו עתיד להישמע בזמן הקרוב, הגעתי למסקנה כי ראוי להתיר למבקש לנהל את ערעורו כשאיננו נתון במאסר.

37. אשר על כן, הנני מורה על עיכוב ביצועו של עונש המאסר אשר הושת על המבקש על ידי בית משפט קמא, וזאת עד להכרעה בערעורו ובכפוף לכך שהמבקש יפקיד בבית משפט קמא ביטחונות כדלקמן: עירבון כספי או ערבות בנקאית בסך של 150,000 ₪; התחייבות עצמית וערבות צד ג' על סך כולל של 250,000 ₪. ביטחונות אלה יופקדו עד ליום 20.1.2019, שעה 12:00, ובאין הפקדה כאמור יפקע עיכוב הביצוע מאליו והמבקש יתייצב לריצוי מאסרו ביום 21.1.2019, עד לשעה 12:00, במקום ובתנאים אשר נקבעו בגזר הדין של בית משפט קמא. כמו-כן, יתייצב המבקש בתחנת המשטרה הקרובה למקום מגוריו, אחת לשבוע, ביום א'; וכן תיאסר יציאתו מהארץ עד להכרעה בערעור והלה יפקיד כל דרכון שברשותו בבית משפט קמא.

ניתנה היום, ג' בשבט התשע"ט (9.1.2019).

ש ו פ ט